

БАЊАЛУЧКЕ НОВИНЕ

ОРГАН СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА - БАЊА ЛУКА

Год. III - Број 91

Бања Лука, 24 маја 1955

Примјерак дин. 10

U JEKU ODRŽAVANJA GODIŠNJIH SKUPŠTINA ZEMLJORADNIČKIH ZADRUGA

Zadružne skupštine ove godine

Zadružne skupštine održavaju se ove godine sa izvjesnim zakašnjenjem, uprava u vremenu proljetnih radova na selu. Razlog tome je, uglavnom, što su savezni propisi o izradi završnih računa kod zemljoradničkih zadruga ove godine donijeli sa izvjesnim zakašnjenjem u odnosu na propise za druge privredne grane i druge privredne organizacije. Svi pozitivni propisi i uputstva oko obimnih poslova na bilansiranju zadrugnog poslovanja, raspodjeli dohotka, te pojačavanja zadrugnih fondova iz prošlogodišnjeg poslovanja bilo je kombinovano sa izradom privrednih razvoja, svake zemljoradničke zadruge u ovoj godini. To su bili obimni i veoma složeni poslovi za naš zadrugni privredni kadar, obzirom na njegovu još nedovoljnu stručnost u tome pogledu, ali su zato značajni za rad skoro svake zadruge.

Prošla poslovna godina rada zemljoradničkih zadruga može se smatrati, po opštoj ocjeni, jednom od dosada najboljih u pogledu poslovnosti, sredivanja materijalno-finansijskih prilika i drugih pitanja. Što u ovome nije izraženo više „sustinski“ pozitivnih finansijskih rezultata, znači više poslovne dobiti iz svih privrednih djelatnosti zemljoradničkih zadruga — drugo je pitanje. Do nedavno, ovaj oblik zadrugnog udruživanja na našem selu, u suštini najprihvatljiviji i najprilagodljiviji za naše radno seljaštvo — pristo je životario i njegova cjelokupna privredna aktivnost svodila se na promet industrijskom robom. Trebalo je uložiti dosta truda i napora, a i vremena, naročito poslije Uredbe o likvidaciji i uređenju imovinskih odnosa u SRZ, da se ovaj oblik izfavorizira i da dobije svoje pravo mjesto na našem selu, zadrugarstvu i u privredi na najvišnjem poslu — unapređenju poljoprivrede. Mnogo napora je učinjeno i na njihovom materijalno-finansijskom i organizacionom sredivanju (Uredba o reorganizaciji zemljoradničkih zadruga). One zadruge koje su u tome pogledu otišle najdalje, postigle su i najvidnije rezultate.

Pogodnost izražena da cjelokupna dobit iz poslovanja svih zadrugnih djelatnosti ostaje zemljoradničkoj zadrugi, pod uslovom da ta dobit najvećim svojim dijelom (dio dobiti koji bi pripadao federaciji i dio koji bi pripadao srežu — gradu) ulazi u vlastite zadrugne fondove (investicioni i drugi) za dalju proširenu reprodukciju mnogo je značila. Ovo je doprinijelo da je već danas priličan broj zemljoradničkih zadruga, jedinstvena i općeprivredna organizacija na selu, da je to negdje i cjelokupna a i jedina organizovana privreda u sadašnjoj opštini i u selu. Mnoge su već takve, privredne organizacije koje porad razvijanja direktne proizvodnje u poljoprivredi i preradi, razvijaju promet i u njemu najvažniji promet — otkup poljoprivrednih proizvoda svojih članova, radi na uslugama svojim članovima itd.

U svjetlu dosada pređenog puta, stanja, uspjeha i neuspjeha zemljoradničkih zadruga, uz sve veće oživljavanje i razvijanje poslovnosti i drugih radova na unapređenju poljoprivrede u prošloj godini, skoro svaka skupština razmatrala je i nove, još teže i složnije probleme i zadatke na unapređenju poljoprivrede. Na tome nivou i sa takvim potrebama održavaju se ove godine zadružne skupštine. Razumljivo, bilo je i neuspjeha skupština, gdje sve to nije tako a i za toga krije se slab rad zadruge što nalaže ulaganje novih napora, novog i svjesnog rada da i takve zadružne organizacije dođu što pri-

je na ona mjesto koja im pripadaju.

Svi izvještaji upravnih odbora, odnosno zadrugnih savjeta, obrazloženja završnih računa, prijedlozi planova, svi razgovori i diskusije vođeni na skupštinama, svi prijedlozi, mišljenja i zaključci, mnoge riječi često i oštre — tražile su najbolje riješenje za buduć rad.

Na skupštinama je razmatrano: rad pogona, zadrugnih preduzeća, pojedinih zadrugnih objekata, rad zadrugnog osoblja, posloveda, upravnika, rad stručnih lica, upravnika odbora i zadrugnih savjeta, rad pripisanih stanica, traktora, kurseva za poljoprivredno obrazovanje, sadašnji i budući rad na kursevima domaće radnosti, na zdravstveno-domaćićkom prosvjetovanju, knjigovodstvo, dobit ili gubitak, pitanje kredita obrtnih redovnih i dopunskih, investicionih za održavanje postojećih objekata u izgradnji (voćnjaka, vinograda), investicioni krediti za dalja proširenja, za nove nabavke mašina, rasplodnih gila, matičnih jata živine, individualni krediti proizvođača, visina zaduženja zadruge kod banke, iz lokalnih fondova, rad na zadrugnim pčelinjacima i izgradnja modernih peradarika, pitanje sjemenske robe, nabavka vještačkog đubriva i ostalog reprodukcionog materijala, veterinarska i biljna služba i zaštita, posebno rad ekonomske, poljoprivrednih pogona, poljoprivrednih preduzeća, vlastita zadrugna sredstva — zadrugni fondovi, garancije, udjel — njihovo upisivanje i uplata, štedno-kreditna služba pri zadrugama, planovi proizvodnje i njihov bruto produkt, plan prometa — obim, količina, kvalitet, asortiman, po onome zadrugama — pripada otkup kako i na koji način organizovati to, da zadruge zaista nosioci cjelokupnog otkupa tržišnih viškova i proizvodene robe, jasno izvlačenje linije

između zadrugara i zadrugaraca, zadrugara i nezadrugara sistemom povlastica u daljim mjerama na razvijanju ekonomske veze zadruga — zadrugar, poslovna knjižica — važan instrument te veze, povraćaj razlike iz dobiti itd.

Bilo je govora na skupštinama o privrednom kriminalu, o kadrovima i njihovom stručnom i ekonomskom obrazovanju, kontroli i reviziji, o radu budućih odbora za pčelarstvo, živinarstvo, o radu odbora za promoci, odbora žena-zadrugarke, rad na formiranju budućih sekcija proizvođača (ogranaka) za pojedine grane poljoprivredne proizvodnje, rad stalnih uprava kurseva, bilo je riječi o zadrugnim demovima i njihovom dovršenju, tamo gdje to nije učinjeno, o povraćaju utrošenih obrtnih sredstava, o odnosima sa zadrugnim preduzećima Saveza i osnovnim Savezom itd.

Na skupštinama se pretresalo i razmatralo sve ono, što je bitno i važno za privredni život zadruge, za njene zadatke i funkcije i sve ono, što je od neprocjenjive koristi i od životne važnosti za njene članove — zadrugare i njihovu proizvodnju.

I još nešto. Novi zadrugni organ upravljanja — zadrugni savjet — potpuno je afirmisan kao dosada najbolji, najefikasniji a u isto vrijeme i najstariji organ upravljanja u zemljoradničkim zadrugama.

Na ovogodišnjim skupštinama data mu je posebna važnost time, što je izmjenama zadrugnih pravila, broj članova zadrugnog savjeta nešto smanjen i njegov mandat kao i mandat upravnog odbora produžen na dvije godine — što nesumnjivo pruža pune garancije stalnosti i kontinuiteta u radu, ovih najodgovornijih organa upravljanja u zemljoradničkim zadrugama.

A. M.

Potpretsjednik Saveznog Izvršnog vijeća drug Rodoljub Čolaković u Banjoj Luci

Prije osam dana boravio je u Banjoj Luci drug Rodoljub Čolaković, potpretsjednik Saveznog izvršnog vijeća. U tom vremenu održao je na katedri Narodnog univerziteta predavanje »O ulozi književnosti u društvenoj borbi«. Pojavu drugoga Rodoljuba Čolakovića, kao i njegovo veoma uspješno predavanje pozdravilo je dugim aplauzima preko hiljadu posjetilaca u velikoj sali Doma kulture.

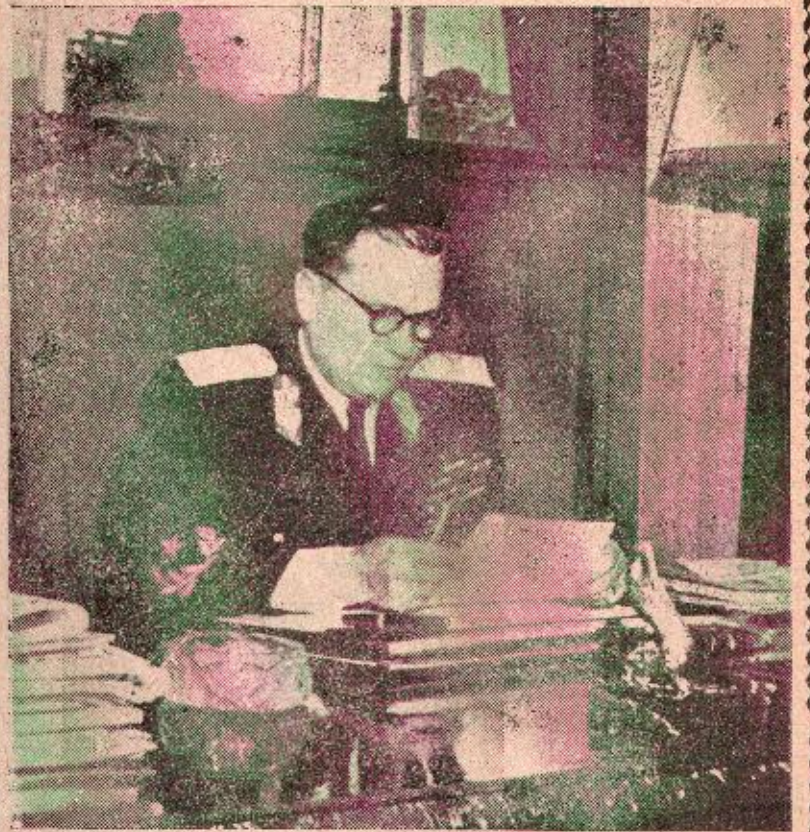
Iste večeri, nakon predavanja, drug Rodoljub Čolaković

zadržao se nekoliko sati u razgovoru sa predstavnicima kulturnih i javnih radnika u gradu. Niz pitanja i problema iz oblasti prosvjete, a naročito školstva, tretirano je te večeri u ovom prisnom i nevezanom razgovoru.

Drugog dana boravka u Banjoj Luci, drug Rodoljub Čolaković posjetio je osmogodišnje škole u Budžaku i Rosuljama, Narodni muzej Bosanske Krajine i preduzeće »Rudi Čajavec«.

U sali Doma kulture za vrijeme predavanja

Uz 63-ći rođendan velikog vođe i učitelja

Jedanaesto proljeće cvijeta u slobodi. Dočekujemo ga s Titom, s njegovim šezdeset trećim rođendanom u miru, ponosni na prošlost s puno vjere i optimizma na budućnost. Ne samo da cvjetaju naši šljivici u ovo proljeće, već cvjeta cijela naša zemlja od Triglava do Kajmakčalana novim cvijetom socijalizma. Cvijeta mir, nezavisnost, sloboda i mirna saradnja u svijetu. U tome je Titova vitalnost. U tome je Titova genijalnost. Zato Tita podjednako cijene, poštuju i vole svi naši narodi i Srbi i Hrvati i Slovenci i Crnogorci i Makedonci. S njegovim mislima i željama se slažu seljaci, radnici, građani, intelektualci, državnici i svi progresivni ljudi svijeta.

Nikad nije sustao. Pa ni u najtežim situacijama nije klonuo. Nadahnua nas je novim svježim snagama. Novom vedrinom.

Prvi je razvio barjake slobode u porobljenoj Evropi. Pod te slobodne, crvene barjake, okupio je sinove ove zemlje. Proveo ih je kroz velike julske ustanke i ofanzive, preko snježnih planina i nabujalih rijeka, kroz mećave i kiše bez zalogaja hljeba sa puškom i par metaka. Prvi je uzeo pušku, a posljednji odložio u Evropi. Istjerali smo i posljednjeg neprijatelja upravo ovih majskih dana prije 11 godina. Izvojevali smo slobodu. Vratio nam je Tito oteta ostrva i gradove. Vratio nas mirnoj izgradnji, da podizemo srušene krovove. Zaorao je novu brazdu socijalizma. Ostvario je snove prošlosti.

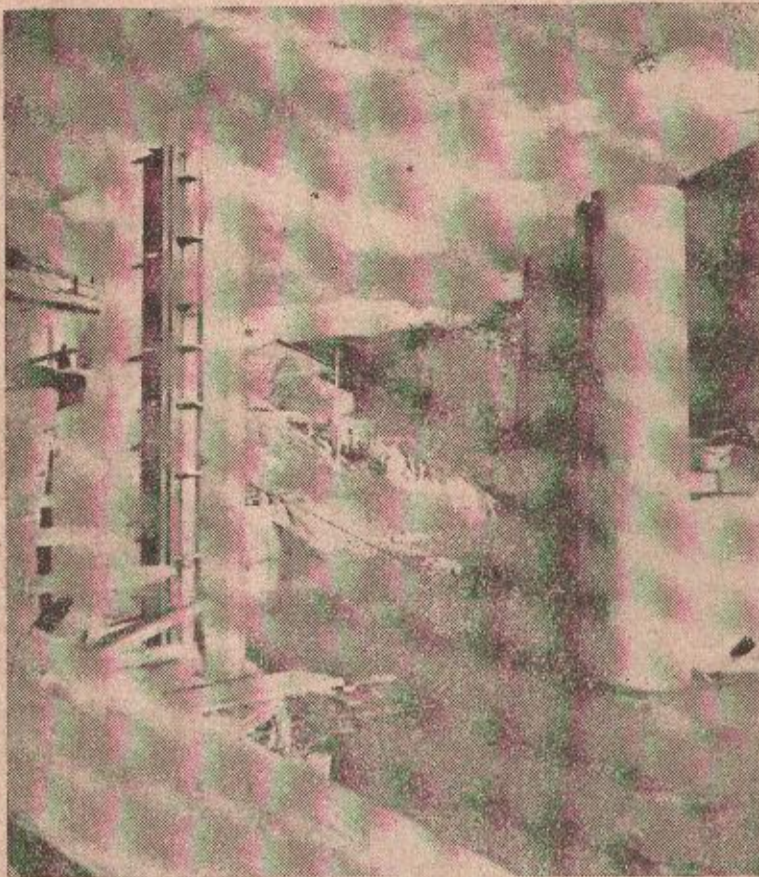
Vijekovima su vitlale ratne oluje Balkanom. Vijekovima je bio poprište borbi. Danas među balkanskim narodima jača prijateljstvo bez obzira na razliku u unutrašnjim sistemima i političkim koncepcijama. U dalekim aziskim zemljama, preko mora i Himalaja, razvijaju se iste ideje kao i u našoj zemlji — mir, sloboda i nezavisnost. Zato je njegova ličnost danas još plemenitija, veća i progresivnija. Tito kaže:

»Danas se ništa ne može rješavati, niti hidrogenskom, ni atomskom bombom. Na taj način može samo da se uništava, a ne da se rješava...»

Mi se nikad nismo bojali. Mi smo se borili protiv mnogo jačih neprijatelja. Naš narod je ratnički narod, i zna umirati za svoje interese kada je potrebno. Baš mi znamo cijeniti šta znači mir, baš mi koji znamo šta znači rat — ne želimo rat i učinićemo sve što je u našim mogućnostima da se rat spriječi.«

Titova želja za bolji život dovela je do pretstojećih majskih razgovora u Beogradu. Još jednom će se istaći pravo svih naroda na zajednički mirni opstanak, život i saradnju bez blokova, ratova, tiranije, podređenosti, hidrogenske i atomske bombe.

To će biti novo ohrabrenje, novo osvježanje progresivnim snagama svijeta.

Dragi naš druže TITO!

Zajedno sa svim narodima drage nam domovine Federativne Narodne Republike Jugoslavije s radošću dočekujemo Tvoj 63-ći rođendan, sa iskrenom željom, da nam još dugo godina poživiš u dobrom zdravlju, na sreću naše socijalističke domovine.

Sretni smo i ponosni Tvojim rukovođenjem našom zemljom. Pod Tvojim rukovodstvom sa sigurnošću gledamo u našu budućnost. Podlogu za sigurnu vjeru u budućnost daju nam naše veličanstvene pobjede u Narodnoj revoluciji i ogromni rezultati naše socijalističke izgradnje, što je sve postignuto pod Tvojim sigurnim rukovodstvom.

Sojesni smo zadataka koji još stoje pred nama na putu socijalističke izgradnje i obećavamo Ti da ćemo uložiti sve snage da ih pod Tvojim rukovodstvom dosljedno izvršimo.

Dragi druže TITO, primi najljepše želje i najtoplije pozdrave.

Kolektiv Građevinskog preduzeća
„KRAJINA“
BANJA LUKA

Centar za medicinsku rehabilitaciju
fizički defektnih lica
Banja Luka

*Čestitamo 63-ći rođendan
našem voljenom drugu TITU*

sa željom da nam još dugo godina poživi
na čiku i ponos naših naroda!

Radni kolektiv preduzeća „INSTALATER“ Banja Luka

**Čestita svom voljenom drugu TITU
63-ći ROĐENDAN**

i želi da još dugo poživi
na sreću i dobro naših naroda!

Radni kolektiv preduzeća „METAL“
Banja Luka

**Čestita svome vođi i učitelju
maršalu Josipu Brozu TITU
63-ći ROĐENDAN**

i želi da još dugo poživi na sreću
svih naših naroda

UPOZORENJE!

Radi ravnomjernog i pravilnog snabdijevanja ugljem za ogrjev za zimski period 1955/56 godinu Savjet za privredu NOG-a Banje Luke upozorava preduzeća, nadležstva i ustanove na području grada Banje Luke, da se sa potrebnim količinama uglja snabdiju do 31 augusta t. g. jer se poslije ovog roka neće moći vršiti ugovaranje a ni snabdijevanje

Isto tako upozoravaju se sva ona lica koja namjeravaju podići zajam kod Narodne banke FNRJ radi nabavke uglja lignita, da to učine najkasnije do 30 juna t. g. pošto Banka poslije ovog roka ne daje ovakve zajmove. **Savjet za privredu NOG-a**
Banja Luka

Sa sjednica Narodnog odbora grada

Izabrali su članovi školskih odbora Tvornica celuloze gradiće u ovoj godini šest stanbenih zgrada

Na zajedničkoj sjednici Gradskog vijeća i Vijeća proizvođača Narodnog odbora grada održanoj 15. maja o. g. imenovan je određen broj članova u školske odbore, koje imenuje Narodni odbor, dok će ostale članove školskih odbora birati zborovi birača, nastavnička vijeća, privredna udruženja i organizacije, kao i učenici škola. Takođe je određen predstavnik Narodnog odbora grada u ugovornom odboru Zdravstvene stanice željeznikara u Banjoj Luci i data saglasnost za postavljenje direktora Zavoda za socijalno osiguranje u Banjoj Luci. Razriješen su dužnosti poslovode izgovoračkih radnji: »Radnički« i »Smokva« i zanatskih radnji »Posavina«, »Vlašić«, »Manjača« i »Motajica«. Ujedno su izabrana 3 delegata za Skupštinu Stalne konferencije gradova koja se održava u Sarajevu.

Na posebnim sjednicama oba vijeća donesene su odluke o izmjeni i dopuni Tarife opštinskog poreza na promet i Tarife opštinskih taksa, kao i uputstvo o davanju kredita za investicije iz investicijskog kreditnog fonda Narodnog odbora grada u 1954 godini. Na istim sjednicama odobrena je povećanje predračuna rashoda i prihoda za 1954 godinu pojedinih ustanovama sa samostalnim finansiranjem kao i osnivanje bifera u preduzeću »Rudj Čajavec«.

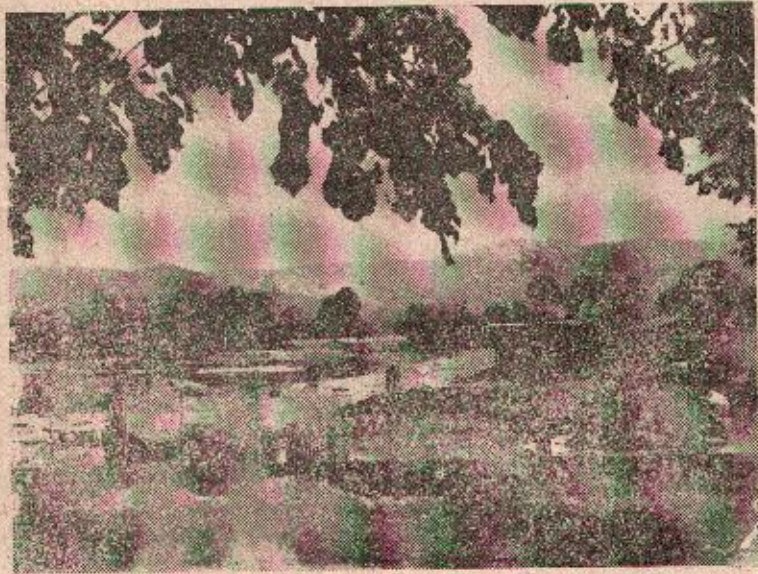
Na sjednici Gradskog vijeća donijeto je rješenje o eksproprijaciji nekretnina za potrebe Narodnog odbora grada i za potrebe Tvornice celuloze u izgradnji u Banjoj Luci u svrhu izgradnje stanbenih zgrada. Tvornica celuloze izgrađuje 3 stanbene zgrade na desnoj strani Vrbasa kod mosta i 3 stanbene zgrade u Medenom Polju. S. V.

PONUĐA I POTRAŽNJA PROIZVODA NA BANJALUČKOJ PIJACI

Povećan dovoz povrća, očekuje se sniženje cijena

Pijačnog dana u ovoj nedjelji, tj. prošlog utorka, poljoprivredni proizvođači iznijeli su na banjalučku pijacu veće količine žitarica i povrća sa ovim cijenama: pšenica po kilogramu 58-65 dinara, kukuruz 50-60, zob 50-55, raž 45-50, kukuruzno brašno 62-68. Od povrća proizvođači su najviše nudili na prodaju krompir lanjskog roda po cijeni od 23-25 dinara kilogram, zatim mladi luk po 20-40,

salatu 30-40, grab 50-60, luk arpađik 30-38, špinat 40-50 dinara po kilogramu itd. Povećan je i dovoz stoke: živine i mliječnih proizvoda. Cijene su se u prosjeku ovako kretale: goveda 60-100 dinara kilogram na živoj vagi, svinje debele 160-165, svinje mršave 155-160, telad 110-130, ovce 100-120, prasad 170-190 dinara žive vage i janjci 1000-1800 dinara po komadu. Živina se uglavnom prodaje po ko-

Sa izgradnje nove pijace u Bojić Hanu

POČELA JE TURISTIČKA SEZONA

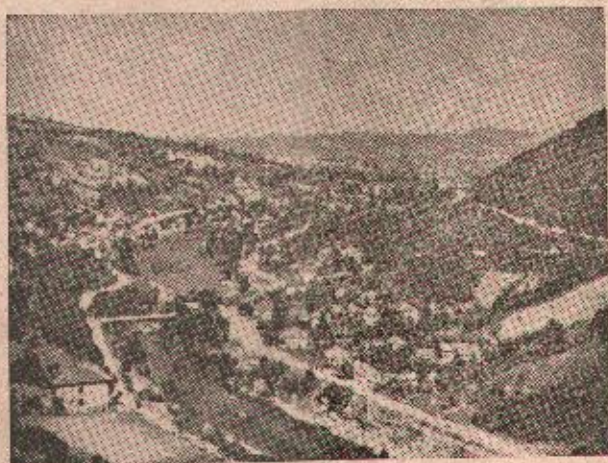
Sve veći broj domaćih i stranih posjetilaca

Banja Luka je privlačno mjesto za turiste. Iz godine u godinu povećava se broj domaćih i stranih posjetilaca koji žele da vide i upoznaju grad aleja i parkova na obali zelenog Vrbasa iz koga gosti uvijek ponesu prijatne utiske. Popularizaciji našeg grada kao turističkog mjesta doprinijela je i turistička izložba koja posljednjih godina sve više proširuje svoju djelatnost.

Početkom maja počele su da stižu u Banju Luku ekscurzije daka iz raznih krajeva naše zemlje. Tako je kolektiv češke osmogodišnje škole iz mjesta Končanica u Hrvatskoj prilikom svoje posjete razgledao Narodni muzej Bosanske Krajine, Ferhatpašinu džamiju, lječilište Gornji Šehar i obišao Srednju poljoprivrednu školu u Banjoj Luci. Oko 60 učenika i nastavnika ove škole, koji po prvi puta posjećuju Bosnu, bili su obrađovani ljepotom grada i gostoprimstvom u Banjoj Luci, a srednjoškolski domovi »Veselin

Masleša« i »Mladen Stojanović« obezbjedili su im besplatan smještaj. Ovih dana Banju Luku je posjetila veća grupa srednjoškolske omladine iz Osijeka koja se ovom prilikom upozнала sa omladinom nekih banjalučkih škola. Do kraja školske godine najavljeno je još nekoliko ekscurzija.

U ovoj turističkoj sezoni rano su otpočele grupe i pojedinačne posjete stranih turista. Prema sadašnjim najavama, strani turisti će posjetiti Banju Luku u znatno većem broju nego prošle godine.

Panorama
Gornjeg
Šehera

„USLUGA“ ILI GLOBA

Opravdano se i duže vremena čuju negodovanja u našem gradu o previsokim cijenama zanatskih usluga koje vrše pojedina preduzeća. Najviše se pominju »Instalater« i »Usluga«, ali ovo posljednje naročito. Takva negodovanja najviše se odnose na troškove izrade, iako i ostali navodi u računima nisu bez zamjerki. Mnogo je takvih računa bilo, ali jedan od

vašem preduzeću pa bi mogli znati — postavili smo pitanje jednom rukovodiocu, stručnjaku.

— Ne znam koliko je zaračunato, ali prema cijenama u mom preduzeću, ovakva tabla bi koštala oko 250 dinara. Više ne može koštati, jer se komad daske duge pola metra i široke 25 cm. uvijek može naći među otpacima.

Takav smo odgovor dobili od

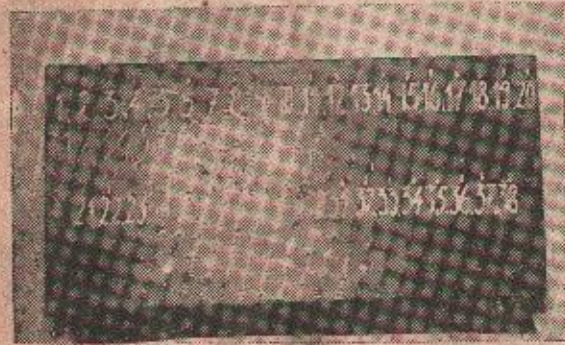
pod broj 522 od 30 aprila t. g. ispostavila je račun Okružnom sudu u Banjoj Luci i u njemu između ostalog stoji: »Izrada zidne table 50x25 cm. (a ne metara — naša primjedba) po radnoj listi broj 797 — 5.239 dinara, farbanje ploče i ispisivanje brojeva po radnoj listi broj 789 — 250 dinara!! Znači 5.488 dinara prema realnoj cijeni od 250 dinara. Ovaj račun svojeručno su potpisali direktor i rukovodilac privredno-računskog sektora. Znači nesumnjivo ispravan.

Je li to usluga ili globa? Možda bi i preduzeće sa ovakvim cijenama trebalo da nosi prije naziv »Globa« nego »Usluga«, jer ovakve »usluge« predstavljaju kriminal koji itekako zaslužuje osudu javnosti i traženje odgovornosti.

PRODAJEM 25 dunuma zemlje, 450 stabala raznih voćaka, 350 komada loze, kuću i ostale potrebne prostorije. Cijena povoljna.

Upitati: Veseli brijeg broj 116. Prodaže Vujmilović Simo.

Da li biste vjerovali da ova mala ploča od 50x25 cm košta 5.500 dinara? Nevjerovatno, ali je tako.

njih izgleda da je nadmašio ostale. — Šta mislite koliko košta ovakva jedna mala zidna ploča? Vi ste stručnjak i to se izrađuje u

mjerodavnog lica, ali u računima »Usluge« koja je izradila ovu tablu drukčije stoji »Usluga« zanatsko preduzeće u Banjoj Luci

SUDSKA HRONIKA Za vraćanje mjesec dana zatvora

Unazad nekoliko mjeseci organima unutrašnjih poslova stiglo je više prijava protiv nekih osoba koje se bave vraćanjem u karte, lončice od kave, čitanjem raznih zavjeta nad odjevnim predmetima itd. Jedna od takovih banjalučkih vraćara odgovarala je ovih dana pred sudom za prekršaje. Pored toga što je naplaćivala određenu tarifu za svoje usluge kada je ženama koje imaju nevjernu muževu gledala u karte, ona je postala i ekspert za bračna pitanja.

Ženama koje su dolazile da se žale na svoje muževe koji vole da »skreću« u stranu, ona je običavala zatražiti jedne čarape koje je poslije odnosila u Tekiju-Turbe u Gornjem Šehru da tamo pronoče i vraćaju ih ženi od koje ih je dobila, ona je govorila: »Draga, sada to daj svom mužu i on nikada više neće kći od tebe. Postaću ti mila i draga, kao što si nekad bila.« Pored toga, ona je postala poznata sa svojim vradžbinama s koncem i sapunom nad kojim je čitala molitve i poslije je vraćala ženama, uvjeravajući ih da će mu promijeniti svoj stav prema ženi, da će se ona proljepšati i postati lijepa kao bijeli sapun, da je »sreća« na vratima itd.

Od svojih pacijenata ova perfidna vraćara naplaćivala je za pojedine usluge 100—200 dinara — tako bar ona kaže pred sudom za prekršaje. Zahvaljujući činjenici, da i danas imamo mnogo onih koji su u stanju da nasjedaju ovakvim obmanama, ova žena je mogla svoju djelatnost proširiti i u svoj krug uvući mnoštvo lakovjernih žena. Možda će mjesec dana zatvora opametiti ovu usijanu glavu, i konačno, doći će do zaključka da ovo nije rentabilan posao. D.

MALI OGLASI

Veliku komfornu garsonjeru u centru Sarajeva mijenjam za jednosoban stan u Banjoj Luci (može biti bez banje). Upitati u Duška Košćice 19 svaki dan od 16 sati.

ZAMJENJUJEM jednosobni stan u Prijedoru za manju sobu u Banjoj Luci. Obratiti se Prijedor, Košćiceva 65 - En. Kirov.

Obavještenje

Gradska narodna biblioteka u Banjoj Luci otkupljuje knjige, časopise, brošure, novine i letke, štampane u izdavačkim preduzećima Banje Luke i Bosanske Krajine, prije i za vrijeme rata.

Pozivaju se građani koji ova izdanja posjeduju (naročito djela Pet a Kočića i ostalih krajških autora) da se odazovu ovom pozivu, kako bi se te vrijednosti sačuvala i pružila prilika da se tom literaturom koriste, svi zainteresovani.

Uprava biblioteke

UPRAVNI ODBOR

trgovinskog preduzeća »Les Ljubljana«-Ljubljana-Parmova 37

na osnovi ovlaštenja Komisije za konkurse i postavljenja direktora od 25 aprila 1955 god. - broj 3453-1/55

R A S P I S U J E

KONKURS

za poslovođu »Les Ljubljana«, trgovinska radnja Banja Luka

USLOVI:
Završena srednja škola sa sedmogodišnjom praksom ili nezavršena srednja škola sa deset godina komercijalne prakse. Prioritet imaju kandidati koji su radili u drvnjoj struci i izradi i prodaji namještaja.

Prijava po tarifnom pravilniku preduzeća. Pismeni ponude sa školskom i stručnom spremom kao i sa kratkim opisom dosadašnjeg uposlenja dostaviti najdajje do 31. maja o. g. na gore označenu adresu.

NOVINE BANJALUČKE

Za bolji rast kukuruza

Ovogodišnje proljeće je zakasnilo, a sa njim i proljetna sjetva. Poznato je, da kasno posijani usjevi a među njima i kukuruz rijetko donesu dobar rod. Ali i poznom usjevu da se pomoći. Obilaskom njiva zasijanih kukuruzom lako ćemo zapaziti, kojem je kukuruzu potrebna pomoć i kakva. To je zakorena njiva kukuruza iz koje često kukuruz teško i niče. Iako nikne kukuruz na zakoreloj zemlji zastane u rastu, neveselo je i žut kao da ga nešto davi. Uskoro ga i trava osvoji, a on je još malen za okopavanje. Tome usjevu potrebna je hitna pomoć, da bi se bržim rastom oteo travuljini, koja jače buja od njega.

Kukuruzu se da pomoći prebrnavanjem, davanjem vještačkog đubriva i razumnim okopavanjem. Svi se ti radovi obavljaju u ovom mjesecu. Vrijeme za brnanje kukuruza je onda, kad on ponikne i razvije dva do tri listića. Najbolja ora za brnanje je iza kiše, ali kukuruz ne smije biti mokar ni od kiše ni od rose, a ni zemlja se ne smije lijepiti za brnaču. Ako je zemlja mršava i nije nikako ili je slabo đubrena može se pred brnanje nasijati vještačkim đubrivom. Za đubrenje kukuruza u ovo vrijeme može se upotrijebiti samo čiška šalitra ili krečna amonijeva šalitra (zrnašto bijelo đubrivo - staranaš). Za đunum potrebno je 15 kila đubriva. Ako u đubrivu ima gru-

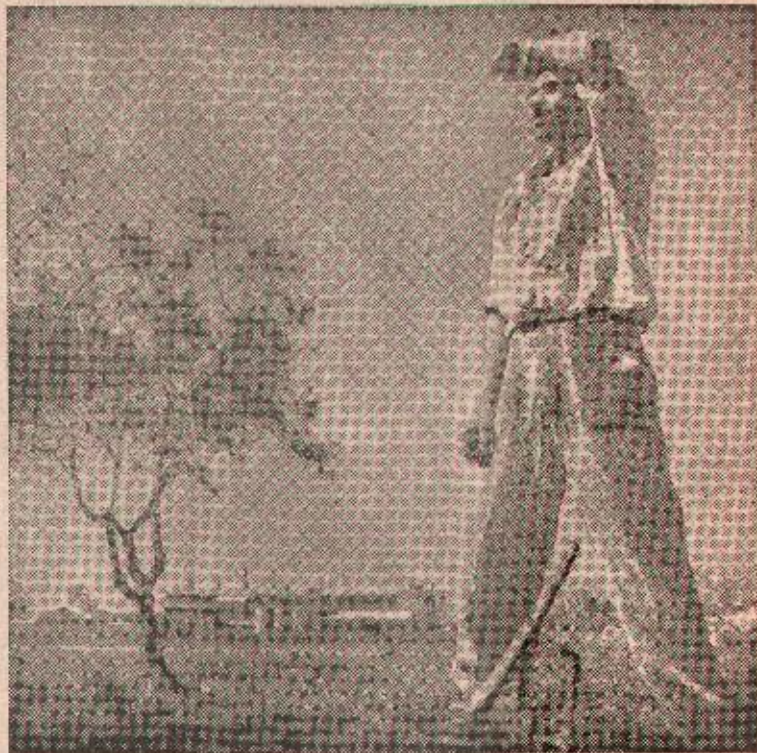
da, moraju se one drvenim mlijčcem ili glatkim kamenom slupati. Kad se dubre nastije, onda se brnačom ide preko redova kukuruza bilo pravo ili koso, a ne uzduž redova.

Brnača će zatrpati dubre u zemlju, počupati i istrgati korov, a što je najglavnije spriječće ponovno stvaranje kore i gubljenje vlage iz zemlje.

U pobrnanoj zemlji naći će kukuruz dovoljno hrane, vode, vazduha i toplote pa će naglo da raste i da dobije zdravu modru boju. Pored ovih koristi, prabrnanj kukuruz biće mnogo lakše okopati nego onaj, koji nije brnan. Imajući sve ove koristi u vidu napredni zemljoradnici redovno prebrnavaju svoj kukuruz.

Naši zemljoradnici griješe i u tome što pri okopavanju u prvu ruku odgrču zemlju od kukuruza, a pri drugom okopavanju je prigrču oko redova. Mnogim pokušajima je utvrđeno, da to nije dobro, jer u oba slučaja gubi se korisna vlaga, pa kukuruz jače strada od suše. Najbolje je uskopanu i usitnjenu zemlju i pri prvom i pri drugom okopavanju ostaviti jednolično rasutu oko strakova kukuruza. Pri prvom okopavanju bolje je dublje zemlju prekopati, a pri drugom nešto pliće. Za svako okopavanje usjeva, kao i za brnanje poslije kiše, najbolje je vrijeme kad se zemlja ne lijepi za kopačicu i motiku.

Ing. Dragomir Đurđević

JABUČNI SAVIJAČ - uzročnik crvljivosti jabuka

Jabučni savijač ili kako ga narod zove „jabučni prv“ izaziva praljivost plodova jabuka i krušaka i smatra se najvećim neprijateljem tog voća, a u pojednim godinama može znatne štete da pricina i na kajsijsama, breskvama, orasima i dušnjama.

Jabučni savijač je leptir tamno-sivih krila, dužina tijela mu je 10 milimetara, a širina sa rasprizanim krilima oko 21 milimetar. Ima dva pokoleња. Leptiri prvog pokoleња pojavljuju se u proljeće, obično od 1—15 maja, prema vremenskim prilikaма koje vladaju u dotičnoj godini. Женка jabučnog savijača odlaže јаја на лишће и гранчице и након 10 до 15 дана из јајета се излегу мале бијеле гусјенице са црним точкицама, које се врло брзо крећу тражећи плод да се у њега увуку. У плоду гусјеница избуши ходник до језгре и нагриза сјемепке, те након што је уништила сјеменицу кућицу папушта плод да би се поново забушила у здрави плод и на исти га начин уништила. У току свог развоја може она да уништи 3 до 4 мања плода.

Leptiri drugog pokoleња javljaju se u mjesecu јулу и исто као и код prvog pokoleња женке одлажу јаја али овај пут на плодове. Из јаја се излегу гусјенице, које се убушују у већ скоро одрасле плодове.

Сузбијање јабучног савијача може се djelomično постићи и

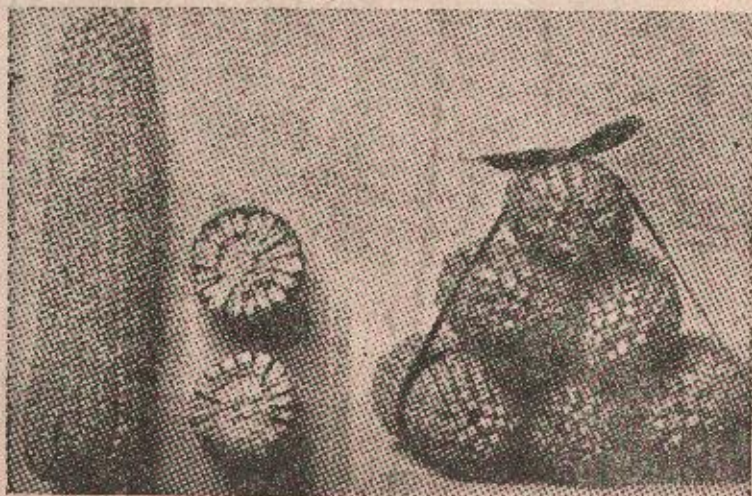
на механички начин. Чим почну опадати плодови треба их свакодневно сакупљати и уништавати, јер се у њима налазе црви савијача. У исто време кад почне опадати плодова, а то обично наступа половицом јуна мјесеца, потребно је на стабла поставити ловне појасеве у које се завлаче гусјенице савијача. Ловни појасеви начине се од таласасте хартије или у недостатку тога од сламнатих ужади који се обавију око дебла и чврсто преко средине вежу канапом. Ти појасеви прегледавају се сваких десет дана, нађене гусјенице се униште, а они се поново вежу.

Најефикасније сузбијање постиже се ипак прскањем са хемијским средствима. Прво прскање проводи се 10 до 15 дана након појаве првих лептира, а друго прскање 20 дана после првог прскања.

За ова прскања употребљавамо ДДТ средства. ДДТ се производи код нас под називом „Пантакан“ и може се добити у свакој пољопривредној апотеци. Употребљава се 1 литар „Пантакана“ на 100 литара воде. Друго средство које можемо употребити је Бентокс, који исто тако можемо добити у свакој пољопривредној апотеци. Узима се 400 грама на 100 литара воде.

Примјењивањем свих ових наведених мјера успјешно смо смањили штете настале djelовањем овог штетника.

M. C.

Ovako izgledaju klipovi dobrog kukuruza

Njega i ishrana pilića

Pravilnom ishranom i njegovom pilića dobra domaćica ohrani 80 do 95 posto od izleženog jata. Ovdje je važna apsolutna savjesnost lica koje obavlja taj posao. Njega pilića sastoji se u tome, da ih okružimo primjerenom čistocom, da im pružimo dobro pripremljenu, zdravu i okreppljujuću hranu, a naročito, da se pilići ne prehlade niti suviše utopljavaju.

Kod prirodnog izvođenja pilića (kvočkama ili čurkama) treba kvočku osamnaestog dana ostaviti potpuno na miru. Ne treba biti radoznao i svaki čas zagledati ispod nje, da li je koje pile izašlo i koliko ih ima. Tek 21-og dana, kada su se pilići izlegli, treba prvo kvočku s gnijezda ukloniti, a onda piliće prenijeti zajedno sa kvočkom na određeno mjesto. Za svaku sigurnost preporučljivo je da se kvočka zapraši praškom DIDITI ili sumpornim cvijetom, kako kožni paraziti (vaši-tekuti) sa kvočke ne bi prešli na piliće. Ako se i pored toga pilići zaušljive onda i njih zaprašiti DIDITJEM.

Hranjenje pilića. Nakon 35-40 sati po izvođenju pilića otpočinjemo sa hranjenjem. Mnogi praktikuju prvo hranjenje sa obranim kiselim mlijekom. Ovo zbog toga, što kiselo mlijeko ima veliki procenat bjelancevina, a

na redovno hranjenje. Za prvi mjesec dana hrana se daje 5 puta dnevno. Za prvi, drugi i četvrti obrok hranu pripremamo na slijedeći način: uzeti potrebnu količinu starog (osušenog) hljeba, nakvasiti ga u mlijeku da omekša, zatim tako raskvašeni usitnjeni hljeb pomiješati sa kukuruznim brašnom koje ne smije biti suviše vlažno da se lijepi za prste. Ovakvo pripremljenu hranu dajemo pilićima iz malih pilićih sudova, koritanaca, valovčića, tanjurića ili prosto na kakvoj čistoj uskoj dašćici. Hrana se drži pred pilićima 10 do 15 minuta, i ostatak se kasnije ukloni i kasnije ga ne bi trebalo davati pilićima, već starijoj živini, jer bi moglo biti samonošljivo po zdravlje i napredovanje pilića. Za treći i peti obrok, dakle za popodne i večer, pilićima treba davati usitnjeno - prekrupljeno zrno od pšenice, kukuruza, zobi, prosa, pa ako ima i heljde.

Pred piliće staviti da uvijek ima sitnog pijeska i istucanog drvenog ćumura. Sitan pijesak pomaže lakšoj probavi, dok ćumur ima tu osobinu da upija škodljive gasove koji se razvijaju u organima za probavu. Osim toga ćumur služi donekle kao dezinfikujuće sredstvo.

Na vodu se mora obratiti na-

Kada su pilići stari osam dana, veselji, zdravi, prelazimo na redovno hranjenje, i od tog momenta važi pravilo da je najjeftiniji i najbolji način hranjenja davanje prvoklasne zdrave hrane i to toliko koliko pilići mogu jesti. Od prve do četvrte nedelje daje se hrana od slijedećih smjesa: tri djela pšeničnih mekinja, jedan dio prekrupljene prosijane zobi, jedan dio suvog brašna od kostiju i dva dijela kukuruznog brašna. Ova dobro izmješana hrana daje se pilićima u automatskim hranilima. U ovu smjesu dobro je dodavati jedamput dnevno sitno isjeckane djeteline ili koprive i salate. Prije podne i uveče pilićima se može dati jedan obrok zrnaste hrane i to toliko koliko mogu pokupiti za 4 do 5 minuta, (sitna proja, maharevo sjeme, usitnjena pšenica i zob).

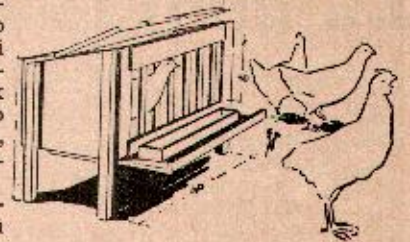
Od 4 do 8 nedelje treba davati bogatiju i snažniju hranu u slijedećem sastavu: tri dijela kukuruznog brašna, odnosno pre-

krupe, dva dijela pšeničnih mekinja, jedan dio zobnog brašna, dva dijela ribljeg ili mesnog brašna, jedan dio koštanog brašna i jedan dio brašna od djeteline.

Mnogi će reći da je ovo lukusna hrana. No međutim, ako se hoće osigurati brzi napredak i uzrast pilića, tu treba truda i materijalnih izdataka.

Pilićima treba osigurati prostran, po mogućstvu zeleni ispast da imaju zelenila po volji, a najbolja su djetelišta.

Sava Čorković:

Kavez za tovljenje pilića

Како да побољшамо исхрану стоке

Пољопривреда није само тешка ради тога што је тешко орати и копати, него је она тешка и због тога, што је то наука жива и многострука. Сваки земљорадник мора бити познавалац временских (атмосферских) прилика земље у којој се одвија живот свих радња и манифестација у вези са природним наукама и процесом пољопривредне производње.

Земљорадник мора бити и механичар, да би правилно и успјешно могао да рукује са пољопривредним машинама. Све његове радње, сав његов труд и мука не налази се под кровом као у фабрици, него се налазе под ведрим небом изложене свима благодатима природе, али и њезиној суровости.

У пољопривреди постоје извјесна општа правила, али шаблоне нема јер сваки крај, па и свака парцела земље има

своје специјалности, које може и мора да савлада само школован земљорадник.

Поред многих проблема у нашој пољопривреди, који се постављају пред нас ми би сада жељели да говоримо о могућностима побољшања исхране стоке како лети тако и зими. Можда ће се помислити, да смо изабрали ову тему с обзиром на учестале суше — не. Проблем исхране стоке код нас увијек је на дневном реду, сталан, сваке године и у свако годишње доба. Наш сељак ријетко када израчуна колико има сточне хране, колико може стоке заузимати. Он рачуна само да стока изнесе живу душу до прољећа, а прољетна нама то ће све подићи и излијечити. Управо је жалост погледати нашу стоку у рано прољеће, која је из зиме изијела само голи живот. Котареви (сељаци) пра-

(Наставак на 4 страни)

Са изложбе перадарства у Банјој Луци

kiselina pospešuje i ubrzava varenje one rezervne hrane (zapečenog žumanjca u stomaku) i pokazalo se kao vrlo dobro. Prvih dana dovoljno je da se pilićima dađe sasušena i usitnjena sredina hljeba. Za ovo je najbolje upotrebiti crni pšeničnih ljev. Osim toga za prve dane upotrebljava se sitno prekrupljena pšenica, zob, kukuruz i cijelo ili ljušteno zrno prosa. Važno je da prve dane piliće ne prehranjujemo. Bolje ih je ostaviti nešto gladnije nego da se prejeđu. Ovo zbog toga, što je stomak nježnog pileta vrlo slab te je potrebno da se postepeno privikne na veće količine hrane. Tek nakon 3-4 dana prelazi se

ročitna pažnja. Ne smije biti nečista, zagađena, suviše topla (juli, avgust) kada su velike žege, (jer tada se u njoj razvijaju štetne bakterije), koja može biti vrlo štetna i pogibeljna po zdravlje pilića. Za to se u to vrijeme preporučuje da se voda preko dana što češće mijenja. Dobro je dodati u vodu male primjese hipermangana toliko da voda dobije ružičastu boju. Neki mjesto hipermangana upotrebljavaju i modru galicu, koja se je pokazala kao dobro sredstvo protiv mnogih oboljenja. Većina zaraznih bolesti širi se putem zaražene vode, prema tome obratiti naročitu pažnju na čistu i uvijek svježju vodu.

Dubica, hrvatska ovca

Način upotrebe umjetnog gnojiva

Рогач шљиве

СУЗБИЈАЊЕ БОЛЕСТИ

Често се чује питање od proizvođača-ratarā: »Koliko ću sipati umjetnog gnojiva na jedan dunum?« To pitanje, koliko god je interesantno, toliko je teško na njega odmah odgovoriti. Prije nego bi se mogao dati tačan odgovor, treba poznavati mnogo toga. Treba znati kakva je zemlja. Da li je glinasta ili pjeskovita pepeljusa, da li je smonica, crnica ili koja druga, da li je dubrena ili je siromašna dubrivima i sve ostalo što je u vezi sa zemljom. Zatim moramo znati koji se usjev namjerava dubriti. Jednom količinom drugom dubriti bijele žitarice, drugim kukuruz, trećom opet krompir, repu, a posebno pak livade. To je samo što se tiče količina.

Osim toga umjetno gnojivo nije samo jedno. Njega ima danas tri grupe: dušično, fosforno i kalijevo. Od dušičnih gnojiva danas imamo u prodaji nekoliko vrsta kao što su: vapneni dušik, čilska šalitra, krečna amonijeva šalitra, norveška šalitra i druga.

Vapneni dušik je crni sitni prah. Njega treba sipati bar 10 dana pred sjetvu, jer par dana

Pšenica gnojena umjetnim gnojivom; superfosfatom, kalcijevom soli i vapnenim dušikom

poslije rasipanja djeluje otrovno, pa bi mogao štetno djelovati na mlade klice. Bolje je zaorati ga, nego sipati ovršno. Prilikom rasipanja treba paziti da njegov prah ne dođe na sluzokožu usta, nosa, očiju, ili na znojna i vlažna mjesta na tijelu jer stvara rane. Ako se rasipa ručno najbolje je namazati ruke kakovim uljem, a preko usta i nosa vezati maramu. Za vrijeme rada sa tim gnojivom ne smije se piti alkohol. To je dubrivo vrlo dobro jer osim svoje hranljivosti ublažuje i kiselost u tlu.

Čilska šalitra je najstarije dušično gnojivo. To je bjelkasta kristalna so, ponekad obojena u sivo ili ružičasto. U zemlji se

rastvara vrlo brzo i zato se obično sipa ovršno ili se polovica zaore pred samu sjetvu, a polovica sipa ovršno, kad su usjevi narasli do pedalj visine.

Krečna amonijeva šalitra je bijela krupičasta so pa je seljaci zato i zovu »tarana«. Bogatija je na dušiku od čilske šalitre, odmah djeluje, prikladnija je za rasipanje pa je u svakom pogledu vrlo dobro dubrivo.

Norveška šalitra je slična čilskoj.

Fosfornih gnojiva imamo danas u prodaji 2 vrste: superfosfat-sivo pepeljasti prah koji se vrlo često zgruda, i Tomasovo brašno crni prah. Za razliku od vapnenog dušika ovaj prah je teži i ako ga trljamo među prstima osjećamo da je oštar.

Fosforna gnojiva mnogo bolje djeluju ako se ranije zaoru u zemlju, a naročito Tomasovo

brašno koje djeluje u zemlji i 2 godine.

Danas u prodaji, kod nas, nalazimo samo jedno kalijevo gnojivo i to 40-postotna kalijevo so. Ova je so kristalno-bijele boje ili malo obojena. Mnogo upija vlagu te izgleda mokra. Naročito je korisna na laganim tlima, a u pogledu biljaka najpotrebnija je krompiru, repi i povrću.

Osim ovih, danas imamo pomiješana sva 3 gnojiva zajedno, koji se prodaju pod imenom KAS i Nitrofoskal. Ova su gnojiva prikladna zato što biljke dobiju odmah sva 3 hraniva.

Količine gnojiva po jednom dunumu

Rekli smo odmah u početku da količina ovisi o mnogo faktora, ali grubo mogu se preporučiti sljedeće količine gnojiva za srednje teška i srednje siromašna tla:

Vrst usjeva	Vrste gnojiva		
	čilska šalitra kreč. amon. šalitra vapneni dušik	superfosfat	40% so
Bijele žitarice	20 kg	20 kg	10 kg
Kukuruz	30 kg	30 kg	15 kg
Krompir	30 kg	30 kg	40 kg
Repa	30 kg	20 kg	40 kg
Djetelina	5 kg	30 kg	30 kg
Trave (livade)	30 kg	30 kg	30 kg
Povrće	40 kg	40 kg	40 kg

Ako umjesto superfosfata uzimamo Tomasovo brašno, moramo količine udvostručiti. Na teškim glinastim tlima, u većini slučajeva, nije potrebno dubriti sa kalijevim dubrivima jer ga takvo tlo obično sadrži. Na pjeskovitim tlima bolje sipati manje količine, a češće. Djelovanje svih ovih gnojiva biće izrazito tek kod dovoljne vlage.

dok za vrijeme suše neće se pokazati naročiti porast bilja, a može čak da se pokaže i negativno djelovanje.

Cijene umjetnih gnojiva danas su vrlo povoljne u poraću nju sa cijenama poljoprivrednih proizvoda te se preporučuje što šira upotreba.

Ing. Josip Rolih

Proizvodnja i potrošnja pšenice u svijetu po kontinentima

Evropa sama proizvodi najviše pšenice. Trećina svjetske proizvodnje pšenice otpada na Evropu, ali zato i troši Evropa gotovo polovicu pšenice, koja se proizvodi na čitavoj kugli zemaljskoj. Dakle Evropa ne proizvodi toliko pšenice, koliko je troši, pa je stoga mora uvoziti. Nije to stoga što možda stanovnici prekomorskih pšeničnih krajeva troše pojedinačno više pšenice od Evropljana, već zbog toga, što je Evropa, a naročito zapadni dio Evrope, jače napućen.

Sjeverna i Južna Amerika proizvode polovicu svjetske proizvodnje pšenice, ali same troše tek jednu petinu, a sve ostalo izvoze. Azija i Afrika troše vlastitu pšenicu; jedino kad žetva zbog

elementarnih nepogoda podbaci, moraju je uvoziti. Na Australiju otpadaju samo dva postotka svjetske proizvodnje, no Australija, koja je veoma rijetko naseljena, ipak izvozi pšenicu. Ima naime godina, kada ona izvozi isto toliko pšenice koliko i Argentina. Međutim, tlo Australije je dosta loše i priroda vrlo često strada zbog suše. No zadnjih je godina postignut i u tom pogledu znatan napredak tako, da su žetve prilično osigurane, jer se upotrebljavaju različite napredne agrotehničke mjere. Osim toga su prigojene nove sorte, koje znatno bolje odoljevaju suši.

I danas je još svuda proizvodnja pšenice u stalnom porastu, jer je ona najvažnija i najvrednija žitarica.

Protiv ove bolesti dosta rijetko se izvodi suzbiјање kod nas. To je zbog toga što se bolest ne javlja svake godine istog inteziteta, a sama pojava bolesti ne može se unaprijed predvidjeti, da bi se na vrijeme preduzele potrebne mjere njenog suzbiјања. Zbog toga smo prinuđeni, da bi se u potpunosti obezbijedili od ove bolesti, vršiti suzbiјање rogача svake godine — razumije se samo rodnih godina. Preduzimanje mjera onda kada se već rogач pojavi kasno je — za doticnu godinu.

Kao mjere, da bi se sigurno zaštitili od ove bolesti, preporučuju se sljedeće:

1. Prije cvjetaња шљива па 3 до 4 недјеље извршити прскање стабала шљива са бордовском чорбом јачине 1 до 2% (па 100 лит, воде 1 до 2 кгр. плавог камена уз додатак гашеног креча, онолико колико је потребно да се чорба неутралише, а то је приближно око 2 кгр гашеног креча на 1 кгр плавог камена). То значи да је одмах сада потребно извршити ово прскање, односно прије него што почне листање и цвјетање.

2. Уколико шљиво извршили прскање прије цвјетања, како је горе наведено, потребно је у доба проицвјетавања шљиве извршити прскање са 1% бордовске чорбе, односно бакарног креча (бакарни креч не прави опекотина на младом лишћу, док бордовска чорба, на младом лишћу, може да изазове веће опекотина, због чега се препоручује употреба бакарног креча.

Наведени начини сузбијања ове болести су поуздани и у нашој земљи испитани, те се њих треба придржавати код сузбијања rogача.

Уколико се има могућности (радна снага и сл.) пожељно је обољеле плодове скупљати и затрпавати у земљу, како би се појава болести наредних година смањила.

Инж. Б. ТАНИЋ

Kukuruzni moljac i njegovo suzbijanje

Prošle godine pojava kukuruznog moljca, ili kako ga još nazivaju kukuruzni crv, bila je vrlo masovna u okolini Banje Luke. Napad kukuruznog moljca proteže se i na cijelo područje Lijeve Polje, ali ne u tako jakoj mjeri kao u okolini Banje Luke.

Ova štetočina ima dvije nepotpune generacije na godinu. Prezimi kao odrasla gusjenica (larva ili «crv») u kukuruzovini. U kukuruzovini koja se poslije žetve koristi za stočnu hranu nalazi se veći broj larvi, dok onaj dio kukuruzovine koji ostaje na njivi poslije žetve (partijak) sadrži približno jednu petinu larvi za prezimljavanje. Prezimjele gusjenice moljca pretvaraju se s proljeća u čauru iz koje u drugoj polovini mjeseca maja, počinju izletati leptiri. Leptiri poslije izvjesnog vremena polažu jaja na stabljikama kukuruza. Izležene larve (gusjenice) ubuše se u stabljiku praveti velike izgrizline i hodnike, zbog čega se kukuruzne stabljike lomne, a mnoge zbog toga i ne donesu klip i slično kao i gusjenica napada i klip, metlicu i ostale dijelove.

SUZBIJANJE MOLJCA

Suzbijanje štetočine potrebno je sprovesti na cijeloj napadnoj teritoriji, tj. u cijelom Lijevoj Polju. Suzbijanje u pojedinih mjestima ne osigurava siguran uspjeh, pošto se štetočina lako širi. S obzirom na stanje i pojavu kukuruznog moljca u prošloj godini, to se može očekivati i ove godine jak napad moljca, te je potrebno suzbijanju štetočine pristupiti vrlo ozbiljno. Suzbijanje treba sprovesti prije pojave leptira, a to je približno do 15 maja. Preporučuju se poljoprivrednicima sljedeće mjere suzbijanja:

1. Svu kukuruzovinu iskoristiti, bilo kao stočnu hranu ili za ogrjev, najdalje do 15 marta do pojave leptira. Gdje postoji mogućnost, poželjno je stoku hraniti sa isjeckanom kukuruzovinom, jer se na taj način uništi veliki broj gusjenica;

2. Sve otpatke poslije hranjenja stoke potrebno je, akoće, do 15 maja iskoristiti za ogrjev i sl. ili duboko zatrpati u stajsko đubršte. Gdje ovo nije moguće potrebno je otpatke spaliti;

3. Otpatke kukuruzovine ostale na njivi — patrljke — potrebno je sasjeci i spaliti. To isto treba uraditi i sa krupnijim korovima na međama, u kojima se takođe zadržava gusjenica i prezimljuje;

4. Za potrebe pokrivanja stupa i drugih zgrada, ili za ograde snije se upotrebljavati samo kukuruzovina iz prethodne godine (1953) ili još od ranije, pošto u njima nema gusjenica moljca. Ukoliko je potrebno upotrebiti kukuruzovinu iz prošle godine za ove potrebe (pokrivanje, ograde i dr.), to je potrebno čstu smjestiti do 15 maja u duboke jame i tek u jesen može da se koristi. Jame se prave na suvom i ocjedi-

nom zemljištu u koje se stavi kukuruzovina, zatim se pokrije pljevom ili slamom, a preko toga slojem zemlje. Ovako čuvana kukuruzovina može se koristiti u jesen;

5. Kočanjke («skorenje» ili okru njene klipove), potrebno je takođe do 15 maja iskoristiti za ogrjev (ukoliko se i preko ljeta koriste za ogrjev potrebno ih je čuvati u jamama, po potrebi vaditi i koristiti, a jame ponovo zatrpavati).

Navedene su samo neke najvažnije mjere koje treba što prije sprovesti, odnosno do 15 maja.

Uspjeh suzbijanja kukuruznog moljca zavisiće od toga da li su svi zemljoradnici na teritoriji obuhvaćenoj i masovnom pojavom moljca — u Lijevoj Polju — primijenili ove mjere. Ovome mogu i treba da pomognu stručni i administrativni organi ugrožene teritorije.

Ing. B. TANIĆ

Како да побољшамо исхрану стоке

(Наставак са 2 стране)

зни, женке доносе младе, без потребне хране. Тешки прољетни радови са таквом стоком обављају се слабо, површно, неблаговремено и са ужасним потешкоћама. Сјеме бачено у плитко узорану и слабо спреmlену земљу, ако још прихвати сунна пропаст је неизбјежна. Земљорадници у много случајева дижу своју стоку на орање вукући је за реп да устане, а бремене сјена често пута тражи у другој селу да би је прехранео у дане тешког рада. Сва стока, а нарочито радња мора у прољеће, када предстоји прољетна обрада и сјетва, да буде снажна и спремна, да се држи за призу, да се не отме из руке, а не да се држе за реп, да би могла повући плуг или бршачу.

Потребно би било, да стручњаци по питању сјетве крмпика биља, донесу низ чланака о сјетви крмпик култура, а тај тисак, да се искористи за штампање плаката. Заинтересовани срезови, а у сврху пропаганде, требали би да одкупе потребан број плаката, сваки за свој срез. Уз ово паравно осигурати средства, за набавку онога сјемена, које се препоручује у одређено доба године.

Ми ћемо подићи животни ниво нашег села, а да би то постигли ми морамо поред свих осталих мјера, створити првенствено, и боље услове за исхрану наше стоке.

Све су ово прете, једноставне, лако изводљиве и нашем народу приступачне ствари, али их само треба правилно поставити и енергично спроводити.

М. К.

Прољетни радови на ливадима

Ливадима и pašnjacima пољопривредници често поклањају мало пажње. Сва брига своди се углавном само на косидбу и сакупљање сјена. Међутим ливаде траже доста неге, посебно у прољеће.

Ове године прољеће је прилично закаснило, те се и сада, особито у брдским прејелима, могу обављати прољетни послови. Треба одмах провести чишћење ливада од камења, крчење панјева и шибља, уклањање природних неравнина и растурanje кртичњака и мравњака. У нашим приликама, гдје пољопривредници оскудјевају у оруду за обраду ливада, ови послови ће се вршити ручно, обичним пољопривредним алатом. Кртичњаци и мравњаци, ако нису обрасли травном травином, могу се растурити дрљачом, иначе се морају употребити пилјук, лопата и грабље. При крчењу панјева и шибља пазити да се из земље извади корјенов врат и главне žиле. Руце, које остају послједје вађења панјева и камења испунити плодном земљом, погnojити и посјијати сјемом трава и дjetелина. Влазне ливаде на тежком тлу подрљати ливадском дрљачом ради уклањања маховине и провјетравања земљишта. На долинским ливадима, на којима се дуго задржава вода, каналима или с неколико brazda, одвести сувишну воду. Напротив, гдје је год то могуће, а посебно на ливадима на ланом тлу, које трпи од суше, треба вршити

наводњавање. То је лако изводиво на ливадима које се налазе уз ријеке и потоке. Прољетно наводњавање може се вршити и дану и ноћу, а у топлим данима bolje је само ноћу.

Најважнија мјера, која ће одмах имати огroman utjecaj на повећање приноса сјена је гноjenje ливада умјетним гnojivима.

Од природних гnojiva за гноjenje ливада најпогоднија је осокa. Ако се разлијева по влажном земљишту не треба је разредивати, иначе се употребљава разриједена с водом.

На изгладњелом тлу употребом умјетних гnojiva и осоке већ у овој години повећаће се принос сјена за неколико пута. Наведена гnojiva ће сигурно дје ловати, само ако се разбаци на вријеме и у одређеној количини.

Ing. M. Karačić

Konzervisanje jaja

Da bi se jaja sačuvala za upotrebu kad živina ne nosi ili slabo nosi (zimni), vrši se konzervisanje jaja.

Ima više načina konzervisanja jaja:

1) Čuvanje jaja u sanducima na hladnom mjestu (podrum, ostave itd.).

2) Čuvanje jaja u žitu, brašnu, mekinjama, strugotinama, pljevi i dr.

3) Premazivanje jaja biljnim uljem.

4) Čuvanje jaja u krečnoj vodi

5) Konzervisanje jaja u vodenom staklu.

Svi gornji načini se upotrebljavaju u praksi, ali najbolja su posljednja dva načina.

Čuvanje jaja u krečnoj vodi.

— Ovak način nije skup, pošto se za konzervisanje jaja upotrebljava običan kreč. Ugasi se 1 kg negašenog kreča (može se upotrebiti i gašeni kreč) sa 10 lit. kišnice ili prokuvane vode i ostavi jedan dan na miru da bi se krupniji djelići kreča staložili na dno. Iznad taloga ostane krečna voda. Ovu krečnu vodu pažljivo odlijeno u drugi sud.

Za čuvanje jaja u krečnoj vodi mogu se upotrebiti: čupovi, lonci, kace, burad i dr. Dobro oprana jaja smještaju se u sud sloj po sloj i kada se naredaju nekoliko sloja jaja sipa se krečna voda da ih pokrije. Poslije toga opet se redaju jaja pa se sipa krečna voda. Jaja se ne redaju do samog vrha suda već se ostavlja 10—15 cm praznine, koja se dopunjuje krečnom vodom da se ne bi jaja otkrila prilikom isparavanja tečnosti. Sud s jajima se stavlja na hladno mjesto. Kroz nekoliko dana na površini krečne vode stvori se tanka korica koja pomaže boljem čuvanju jaja i ona se ne smije bušiti. Na ovaj način jaja se mogu očuvati više mjeseci. Prije upotrebe ili prodaje jaja se vade, dobro operu u toploj vodi i osuše.

Konzervisanje jaja u vodenom

staklu. — Vodeno staklo je gusta tečnost koja se može nabaviti u apotekama. Na 1 l vodenog stakla dodaje se 10 l kišnice ili prokuvane vode, pa se dobro promiješa. Sve ostalo radi se isto tako, kao i s krečnom vodom. Ovaj način je najbolji od svih ostalih. Za duže čuvanje preporučuje se uzimati jaja od septembra mjeseca pa nadalje.